

Interpretace jednotlivých sedmiletí na příkladu Rudolfa Steinera

Robert A. Powell

Abychom mohli objasnit komplikovanou souhru různých úrovní: bytí, vědomí, života a osudu, budeme pozorovat ukázkou, v níž jsou pozoruhodně jasným způsobem vyjádřeny sedmileté periody. Tento příklad má velkou výpovědní hodnotu. Ve spojitosti s životní spirálou učinila dotyčná osobnost mnohem více než kterýkoliv jiný člověk pro to, aby probudila k životu nové vědomí o těchto sedmiletých periodách. Touto osobou je Rudolf Steiner, zakladatel nové výchovné metody (waldorfské pedagogiky), která vychází ze znalosti tří sedmiletí až po 21. rok.

Ve waldorfské pedagogice je dítě uznáno zralým pro začátek školní docházky teprve na konci prvního sedmiletí ovládaného Měsícem, případně při vstupu do druhého sedmiletí, periody Merkuru, kdy se považuje za zralé pro výuku duševních schopností, čtení a psaní atd. Kromě toho učební plán ve waldorfských školách věnuje zvláštní pozornost právě rozdílu mezi vývojem dítěte v druhém sedmiletí patřícím Merkuru a třetím patřícím Venuši. Pro objasňování širokého pole působnosti waldorfské výchovy zde nemáme dost místa, navíc o tomto tématu existuje značné množství literatury. Naším úmyslem je pohlédnout na sedmileté periody a na životní spirálu ve světle hermetické astrologie. Poté co jsme na hermeticko-astrologickém základu nahlédli na první tři sedmiletí, nyní budeme pozorovat, jak se uplatňují v praxi.

Jestliže jsme za příklad zvolili Rudolfa Steinera, je zřejmé, že se jedná o velkou individualitu,** která dokázala nejlépe uplatnit všechny „nástroje“, které měla k dispozici. Při sledování indikátorů těchto „nástrojů“ vědomí a života v hermetickém a geocentrickém horoskopu narození Rudolfa Steinera nás budou ve vztahu k prvním třem sedmiletím zajímat především planety Měsíc, Merkur a Venuše.

První sedmiletí R. Steinera - konstelace Měsíc ve Lvu

Při narození Rudolfa Steinera byl právě úplňk a Měsíc stál na ocasu Lva, víceméně proti Slunci ve středu Vodnáře. To znamená, že předchází noc stál Saturn v konjunkci s úplňkem ve středu Lva. Narození Rudolfa Steinera tak bylo ohlášeno velmi působivou geocentrickou konstelací - úplňk spolu s jasně svítícím Saturnem uprostřed hvězd Lva. Mezi Měsícem v geocentrickém horoskopu a Měsícem v hermetickém horoskopu sice neexistuje žádný rozdíl, ale pokud jde o samotný Měsíc, přece jen musíme vzít v úvahu dvě různé perspektivy, které nás přivádějí k rozdílnému pojetí obou horoskopů. Zvláště významné jsou měsíční fáze v geocentrickém horoskopu, ale také v hermetickém horoskopu má postavení Měsíce v siderickém zvěrokruhu zásadní význam. Měsíční fáze a jejich postavení ve zvěrokruhu jsou samozřejmě *geocentrickými* fenomény. Při pozorování roviny, ke které patří měsíční fáze, je zřejmé, že měsíční fáze se více týkají fyziologické roviny (geocentrický horoskop), přičemž postavení Měsíce na pozadí siderického zvěrokruhu je zase fenoménem, který se více týká psychické roviny, roviny vědomí (hermetický horoskop).

Obě úrovně přesto působí společně - a v tom je vyjádřena harmonie vztahů člověka s kosmem. Měsíční fáze sice působí na životní síly ve spojení s odlivem (- a +), ale nazpět do roviny vědomí, do duševní přirozenosti člověka zároveň zrcadlí z fyziologické roviny jeho psychickou konstituci a formuje ji. I když znamená siderického zvěrokruhu, kterými Měsíc

* Vztah *Merkuru a Venuše* zde odpovídá tradičnímu, babylonskému astrologickému pořadí planet, pozn. překl.

** To je zřetelné také z pozorování dřívějších inkarnací individuality Rudolfa Steinera, viz R. Powell: *Hermetická astrologie a reinkarnace podle Rudolfa Steinera*, Fabula 2013, pozn. vyd.

prochází, představují setrvalou proměnu vědomí od znamení k znamení, působí podobně také na rovinu života, což má odpovídající účinek na životní organizmus člověka. Fyziologicky se Měsíc týká mozku, zatímco na rovině duše je orgánem odpovídajícím Měsíci čtyřlístý lotos. Vzhledem k tomu, že mozek je z fyziologického hlediska orgánem vědomí a čtyřlístý lotos je z psychického hlediska orgánem vůle, který má své působení především ve sféře nevědomí, naskýtá se nám paradoxní aspekt dvojího působení Měsíce v člověku.

Jak jsme uvedli, v horoskopu narození Rudolfa Steinera byl Měsíc téměř v úplňku a stál v siderickém znamení Lva. Na psychické rovině byl tedy ve svém působení na čtyřlístý lotos ovlivněn postavením ve Lvu. Pozorováno čistě na této úrovni vědomí, Měsíc ve Lvu označuje soucitnou sílu vůle, tj. vůle, která je v hermetickém horoskopu charakterizována Měsícem, ale zároveň je naplněná srdečnými silami Lva. Člověk narozený s Měsícem ve Lvu má povahu vůle potenciálně plnou soucitu a ve svém jednání pramenícím ze soucitu může být stále svobodnějším. U Rudolfa Steinera tomu tak bylo tou nejvyšší měrou. Jeho soucit se zdál být bez hranic. Jeho snahou bylo stále více sloužit a svými činy plnými soucitu byl vždy vedený ke stále vyšší svobodě. V tomto smyslu žil podle filosofie, kterou vyložil ve svém základním díle *Filosofie svobody*, kde svobodu charakterizoval jako následek jednání z morálního popudu. (Milovat a sloužit Bohu a pomáhat svým bližním je nakonec základem veškeré morálky.)

Konstelace „Měsíc ve Lvu“ se sice v podstatě týká roviny duše, ale z fyziologického hlediska může naznačovat také nadbytek životních sil, pokud rovina vědomí působí na rovinu života. (To bylo u Rudolfa Steinera zdůrazněno téměř úplňkem Měsíce.) Spojovací bod mezi oblastí vědomí a života představu - je nejnižší orgán duševního organismu, čtyřlístý lotosový květ, pracující v rámci životního organismu (éterného těla). (To je vyjádřeno skutečností, že postavení Měsíce v siderickém zvěrokruhu v obou horoskopech, hermetickém a geocentrickém, je identické. Totéž platí také pro Slunce.) Intenzita, kterou duševní síly působí na životní organizmus, je znázorněna měsíční fází, tj. síly jsou na vrcholu při úplňku a při novu na svém nej- nižším bodě. Úplněk (vlastně okamžik krátce po úplňku) při narození Rudolfa Steinera znamená silné proniknutí životního organismu psychickými silami. Jinými slovy, podstata vůle plná soucitu (Měsíc ve Lvu) podněcuje odpovídající působení na životní organizmus, do něhož se vtiskuje jako mocná životní síla. To se na jedné straně projevuje v pozoruhodné pracovní síle Rudolfa Steinera, který často tvořil dlouho do noci nebo někdy dokonce celou noc, a na druhé straně v jeho umělecké kreativě. Sledujeme-li odliv a příliv životních sil podle měsíčních fází, vidíme, že během fáze přibývání Měsíce od novu k úplňku se projevuje „přiliv“ éterných (životních) sil, které dosáhnou svého vrcholu při úplňku. Ve fázi ubývání mezi úplňkem a novem nastává „odliv“ éterných sil, které dosahují svého minima při novu.

Zpětné zrcadlení v duševní konstituci

Jak se tento praobrazný základ fyziologické aktivity spojený s měsíčními fázemi zpětně zrcadlí v duševní konstituci člověka?

Během měsíčních fází se v lidské duši odehrává aktivita jako doplněk k působení Měsíce ve sféře života, neboť sféry života a vědomí se navzájem obohacují. Při nízkém stavu životních sil, při novu, tak Měsíc působí nejsilněji na horním pólu lidského vědomí, tj. na pólu spojeném s mozkiem, který se projevuje v aktivitě myšlení. „Přiliv“ životních sil při úplňku je zase odpovídajícím zdůrazněním protikladné-

ho pólu, tj. podvědomí. Mezi tím je v první a poslední čtvrti Měsíce více zdůrazněný citový život, tedy sféra mezi vědomým životem myšlenek, který se zrcadlí v mozku v horním člověku, a podvědomým životem vůle dolního člověka. Vyjádřeno slovy C. G. Junga v jeho definici duše (duše = vědomí já + nevědomí)^{102*} působení měsíčních fází při novu v duši zdůrazňuje pól vědomí já a při úplňku zdůrazňuje pól nevědomí (podvědomí). Mezi hlubokým nevědomím, které je probuzeno při úplňku, a mezi vědomí já, koncentrovaným na mozek, které se objevuje při novu, existuje pološerá oblast přechodu ze sféry vědomí já k nevědomí. Tato oblast je oblastí citů, které na jedné straně klesají do nevědomé sféry vůle (tato tendence existuje více v první čtvrti), a na druhé straně vystupují do výše vědomého života myšlenek (jak to je v poslední čtvrti).

Duševní analogie k fyziologické aktivitě Měsíce při tvorbě mozku během embryonální doby, tj. během periody od početí k narození, se tedy jeví následovně:

nov - myšlení (pól vědomí já)

úplněk - vůle (pól nevědomí)

první a poslední čtvrt' - citění (mezi pólem vědomí já a nevědomím)

Doba utváření embrya má svůj vrchol v okamžiku narození a konstelace hvězd v tomto okamžiku je cílem inkarnujícího se člověka. Proto je velmi významná měsíční fáze v okamžiku narození, který vlastně znamená ukončení tvorby éterného těla. Stejně jako fyziologická (životní) fáze zrcadlí se v éterném těle ukazuje na vztah člověka k Měsíci a také zabarvuje jeho duši tím, že se zpětně zrcadlí do jeho duševní konstituce.

Vraťme se k výchozímu bodu naší úvahy. Třebaže můžeme působnost Měsíce v životní sféře (podle měsíčních fází) rozlišovat od jeho působnosti na duševní úrovni (podle znamení siderického zvěrokruhu), vždy existuje určitý doplňující efekt. Doplňujícím efektem k průchodu Měsíce znameními zvěrokruhu je odpovídající působení v životním organizmu člověka, tj. v éterném těle. Toto působení dosahuje svého vrcholu při úplňku (za vrcholného vlivu éterných sil), tedy v té době, kdy dochází k nejsilnějšímu proniknutí duševní roviny rovinou životní. Doplňujícím efektem k aktivitě měsíčních sil v éterném těle (podle měsíčních fází) je duševní analogie, která se vyjadřuje v lidských duševních silách myšlení, citění a vůle (viz shrnutí). Rudolf Steiner se narodil krátce po úplňku a jeho vitální síly byly téměř na svém vrcholu; ve vůli byl zřetelný odpovídající duševní vliv. Vůle pozoruhodné čistoty této vysoce vyvinuté individuality, mimořádná *vůle sloužit*, ji opravňovala k dosažení budoucích vynikajících výkonů.

Nakolik je předchozí stanovisko o siderickém postavení Měsíce a jeho fází (podle dat narození Rudolfa Steinera) podstatné pro první sedmiletí jeho života?

Během prvního sedmiletí se vyvíjejí duševní a vitální vlastnosti, které jsou spojené se siderickým postavením Měsíce a jeho fázemi v zárodečné formě, sloužící jako základ pro pozdější život. Významné je ovšem nejen postavení Měsíce v siderickém zvěrokruhu a jeho vztah ke Slunci (vyjadřující se fázemi Měsíce), ale stejně významný je také jeho vztah k planetám (a) v hermetickém horoskopu a (b) v geocentrickém horoskopu. Vztahy planet k Měsíci poukazují často na příčinu nemocí* nebo různých poruch v prvních sedmi letech života, které mohou přetrvávat také v následujících sedmiletých periodách.

* Viz R. Steiner: *Pastorální medicína (Společné působení lékařů a kněží)*, GA 318, Fabula 2014, pozn. vyd.

V geocentrickém horoskopu Rudolfa Steinera sice neexistují důležité aspekty (konjunkce, opozice nebo kvadrát) týkající se Měsíce, ale v hermetickém horoskopu je zajímavý jeden aspekt - je to aspekt kvadrátu mezi Merkurem a Měsícem. Význam tohoto aspektu však vystupuje teprve v jeho třetím sedmiletí, kdy prochází vývojem desetilistý lotosový květ (v hermetickém horoskopu odpovídající Merkuru). K tomu se vrátíme při pozorování třetího sedmiletí Rudolfa Steinera.

Druhé sedmiletí života Rudolfa Steinera

V tradiční geocentrické astrologii je tato doba nazývána *dobou Merkuru* podle babylonské (ptolemaiovské) tradice, kde je Merkur planetou, která následuje po Měsíci v geocentrické posloupnosti - Měsíc, Merkur, Venuše, Slunce, Mars, Jupiter a Saturn.

V hermetické astrologii by toto sedmiletí mohlo být stejně tak dobře nazváno *dobou Venuše*, protože v době od 7 do 14 let se vyvíjí šestilistý lotosový květ, který v hermetickém horoskopu odpovídá Venuši. Ve shodě s běžnou tradicí ji však nadále budeme označovat za dobu Merkuru. (Je to ostatně označení, které používal také Rudolf Steiner a celá waldorfská pedagogika.)

Při pohledu na geocentrický horoskop Rudolfa Steinera vidíme, že Merkur stál v konjunkci s Neptunem ve znamení Ryb. Jako aspekt v geocentrickém horoskopu se tato konjunkce vztahuje především na oblast života. A tak jako v prvním sedmiletí je ve vztahu k životní oblasti výchozím bodem spojení Měsíce s mozkem, stejným způsobem poskytuje výchozí bod k posouzení fyziologické stránky této konjunkce spojení Merkuru s plicemi. Aktivita plic, kterou lze shrnout do fází „nádechu“ a „výdechu“, je vlastně vyjádřením aktivity dítěte mezi 7 a 14 lety, protože dítě jde „ven“ a „dovnitř“, ven do školy - učít se, nacházet kamarády, hrát si s nimi; a vrací se domů, kde je u rodičů a sourozenců. Konjunkce Merkuru a Marsu v geocentrickém horoskopu může také znamenat, že aktivita dítěte je „martická“, když je dítě aktivní ve sportu, v hrách atd.

Více na „mystickou“ aktivitu však poukazuje konjunkce Merkuru a Neptunu a přesně to můžeme v tomto věku pozorovat v životě Rudolfa Steinera. Právě v tomto druhém sedmiletí získal Rudolf Steiner své nehlubší zkušenosti a to jednak v kostele, kde prožil spirituální realitu mše, a na druhé straně v radosti při odhalování geometrie, při které prožíval vnitřní jistotu srovnatelnou s realitou ducha. Konjunkce Merkuru a Neptunu v geocentrickém horoskopu narození Rudolfa Steinera se tedy vyjádřila již v druhém sedmiletí, a to v získávání mystických zkušeností a v lásce ke geometrii, která tvořila semínko pro získávání dalšího duchovního poznání s geometrickou přesností, kterou Rudolf Steiner zastával po celý život.

Význam planety Venuše

Při pozorování hermetického horoskopu narození Rudolfa Steinera dále zjistíme, že pro pochopení oblasti vědomí v jeho v druhém sedmiletí je důležitá planeta Venuše. Ohniskem duševní konstituce dítěte v této době je šestilistý lotos odpovídající Venuši. V hermetickém horoskopu Rudolfa Steinera stojí Venuše na vzestupném měsíčním uzlu, což je zvláště významné. Měsíční uzly, v nichž měsíční dráha protíná ekliptiku, můžeme chápat jako „brány“ ke kosmickému světu a postavení Venuše v ose této brány poukazuje na něco zcela konkrétního.

Poukazuje na to, že šestilistý lotos odpovídající Venuši, který se otevírá do kosmického světa, je v duševní konstituci člověka orgánem, jenž ho opravňuje vstoupit do vztahu s nadmyslovým-

mi bytostmi nebo se zemřelými. První zkušenosti se zemřelými, jak to naznačuje příznivé postavení Venuše v jeho hermetickém horoskopu, měl Rudolf Steiner již v druhém sedmiletí.

V přednášce dne 4. února 1913 v Berlíně s názvem *Skica jednoho životopisu* sdělil svoji první zkušenost se zemřelým, kterou měl ve věku sedmi let, kdy seděl v čekárně nádraží v Pottschachu: *Když tak seděl, bylo to, jako by se otevřely dveře, a do dveří vstoupila ženská postava, šla až do středu místnosti, gestikulovala a také vyřkla slova, která lze opakovat asi následujícím způsobem: Příklad se nyní i později, tak jak nejvíce můžeš, abys pro mne něco udělal! Potom ještě chvíli zůstala a ta její gesta nám již nemohou vymizet z duše, když jsme je jednou viděli.*

Na základě této zkušenosti chlapec věděl, že žena nebyla živou bytostí, ale také věděl, že o tomto zážitku a jiných podobných zážitcích nesmí s nikým mluvit. Po několika dnech vyšlo najevo, že přesně v té době, kdy měl chlapec v čekárně tento zážitek, se na vzdáleném místě blízký člen rodiny rozloučil s životem sebevraždou.* Po tomto prvním zážitku se zemřelým následovalo množství dalších zážitků, takže zemřelí se pro Rudolfa Steinera stali stejně skutečnými jako živí lidé.

Na pozadí vývoje některých lotosových květů, zejména ve vztahu šestilistého lotosového květu k Venuši v hermetickém horoskopu, můžeme také dobře chápat začátek zážitků v jeho druhém sedmiletí. Zatímco v prvním sedmiletí hraje centrální roli v silně nevědomém duševním vývoji dítěte čtyřlístý lotos (Měsíc), ve druhém sedmiletí se ústředním bodem duševního vývoje člověka stane šestilístý lotos (Venuše). Převaha lotosového květu rovnováhy a harmonie propůjčuje dítěti v jeho druhém sedmiletí vývoje přemíru půvabu a harmonie, a to zejména v důsledku vytváření rovnováhy mezi přírodou a duchovním světem. Zvýraznění šestilistého lotosu se v druhém sedmiletí obvykle projevuje na jedné straně hlubokým vztahem dítěte k přírodě a na druhé straně jeho přirozenou religiozitou.

Oba aspekty, tj. jak religiózní povahu, tak hluboký vztah k přírodě, lze nalézt v hermetickém horoskopu Rudolfa Steinera. Zde je především patrná *citlivá povaha*, která se jako semínko vyvíjí ve druhém sedmiletí, podobně jako se povaha vůle vyvíjí v prvním sedmiletí. Zdůraznění Venuše a její vztah k šestilistému lotosu nalézáme v hermetickém horoskopu narození Rudolfa Steinera v jejím postavení na vzestupném měsíčním uzlu, přičemž (h-Venuše) stojí v siderickém znamení Střelce (h-Venuše na 29° Střelce), které je tradičně znamením lovce, jenž v přírodě loví divokou zvěř. Venuše ve Střelci (v hermetickém horoskopu) tak ukazuje na aktivní vztah nejen k přírodě, ale také k duchovnímu světu. Ve své autobiografii Rudolf Steiner popisuje, že jako dítě trávil hodně času vandrováním v lesích a hledáním jahod, že často běžel daleko, aby mohl přinést vodu z nějakého pramene. Jeho hledající citlivá povaha, naznačená Venuší ve Střelci, ho vždy opakovaně vedla nejen do přírody, ale také ho s pozoruhodnou intenzitou nutila zkoumat duchovní svět. (Jeho schopnost vyhledávat v duchovním světě duše po smrti již byla zmíněna.)

Třetí sedmiletí a postavení Merkura

V třetím sedmiletí vystupuje v duševní konstituci (v hermetickém horoskopu) Merkur patřící k desetilistému lotosu, který je zdůrazněn ve vývoji člověka mezi 14. a 21. rokem. Zatímco základ života v prvních dvou sedmiletích spočívá ve volném a citovém životě, ve třetím sedmiletí musí zvláštní vývoj podstoupit myšlenkový život a do popředí vystupuje schopnost abstraktního myšlení, které je charakteristické pro vědu. Vědecky jasné, analytické a kombinační myšlení se získává počínajícím rozvojem právě desetilistého lotosu, k němuž mimo jiné náleží cvičení „správného úsudku“ z osmidílné stezky. Pokračuje-li člověk v tomto vývoji na duchovní stezce, může jej vést až k vývoji jasnozření na psychické rovině.

Doplňujícím protějškem této vědomé snahy o správný úsudek na duchovní stezce je tendence ke vzdoru, která se v adolescenci projevuje na silně nevědomé rovině. Protesty a odpor mladého člověka mezi 14. a 21. rokem mohou být často velmi tvrdé, ale porozumíme-li těmto projevům jako součástí procesu duševního vývoje, budeme lépe chápat jejich často chladné a cynické odsudky.

Povaha myšlenkového života mladého člověka, jeho logické myšlení a síla jeho úsudku je v hermetickém horoskopu znázorněna Merkurem, přičemž musí být zohledněno jeho postavení ve zvěrokruhu i jeho vztah k jiným planetám. Již jsme vyložili, že v hermetickém horoskopu Rudolfa Steinera existuje exaktní kvadrát mezi Měsícem a a Merkurem. Merkur stál také v lehké konjunkci s Uranem - obě planety stály v Býku. Kvadrát mezi Merkurem a Měsícem ukazuje na dynamický vztah mezi desetilistým a čtyřlístým lotosem, tj. mezi lotosem myšlení a lotosem vůle. Konjunkce Merkura s Uranem kromě toho poukazuje na imaginativní způsob myšlení (imaginativní duchovnost), ale protože leží v Býku, je zabarvena do té míry, že si hledá pevný a solidní základ, podobně jako Býk, který je celou svou povahou „solidní“ a ve svém jednání silně podporuje sám sebe. Toto postavení Merkura v hermetickém horoskopu Rudolfa Steinera, které se projevilo v třetím sedmiletí, poukazuje na jeho pozoruhodné nadání. Je to potenciální vysoce imaginativní duchovní schopnost, která je ve vůli rozohněna plnou silou, ale stále hledá jistý základ v realitě. Právě na tomto pozadí můžeme správně chápat výjimečné duchovní schopnosti Rudolfa Steinera, které se vyjadřují v třetím sedmiletí jeho života. Na jedné straně se projevují v jeho vědeckých studiích, především v matematice, fyzice, chemii a biologii, na druhé straně v jeho studiu filosofů Kanta, Fichte, Hegela a Schellinga při hledání nosného základu pro vlastní teorii poznání. Cítil se povolán hledat pravdu studiem filosofie, protože byl přesvědčen o tom, že nemůže získat osobní přístup k vědě, pokud nebude schopen posoudit výsledky vědy na spolehlivém základě nějaké zdravé filosofické teorie poznání. Tento postup je vyjádřený právě konstelací hvězd, kterou s sebou přináší Merkur v jeho hermetickém horoskopu narození (Merkur v Býku v konjunkci s Uranem a v kvadrátu s Měsícem).

Venuše, fyziologický aspekt ledvin a láska

V geocentrickém horoskopu je pro třetí sedmiletí důležitá Venuše. Klíč k pochopení „životního aspektu“ třetího sedmiletí nám poskytuje fyziologická analogie Venuše s ledvinami, které tvoří část tzv. *urogenitálního systému*. Aktivace ledvin v životním organizmu mezi 14. a 21. rokem života vede obvykle k rostoucímu vědomí sexuality. Duševním protipólem k tomuto zvýraznění ledvin a sexuálních orgánů je probuzení lásky mezi pohlavími, což bylo od pradávna astrologicky spojováno s planetou Venuše. V dřívějších dobách se tato láska původně vyjadřovala na čisté rovině v baladách minesengrů pro milované. Kult minesengrů vznikl jako zrcadlení praobrazného vlivu Venuše před pádem do hříchu.* Co bylo podkladem impulsu minesengrů?

Praobrazná láska mezi mužem a ženou je v Bibli vyjádřena vztahem mezi Adamem a Evou v ráji. Před pádem do hříchu to byla čistá láska, tj. láska na duševní úrovni. Mluvit o „Adamovi a Evě“ znamená mluvit o „*blíženeckých duších*“. V době, kdy člověk ještě nebyl fyzicky inkarnovaný na Zemi, se pojem „ráj“ vztahoval na duchovní úroveň. Do fyzického těla se člověk začal inkarnovat teprve pádem do hříchu a zahájil tak řadu svých reinkarnací na Zemi. S přípravou fyzického těla pro inkarnující se lidi začala sexualita a plození. Rajská láska mezi blíženci - kými dušemi, „Adamem a Evou“, byla před pádem do hříchu výrazem vlivu Venuše, který byl zprostředkovaný ledvinami, nikoliv ovšem fyzickými ledvinami, nýbrž éterným protějškem ledvin v lidském éterném (životním) těle. Lidská tělesná přirozenost, která v oněch dobách ještě neobsahovala fyzické, hmotné tělo, dosahovala pouze k éternému tělu. V době před pádem do hříchu neexistoval ani urogenitální systém jako takový. Ledviny byly éterně spojené spíše s hrtanem, a proto se rajská láska vyjadřovala především slovem a písní. Služba minesengrů byla zrcadlením této původní čisté lásky, a tak se stala opravdovou inspirovanou milostnou poezií.

* Obliba populární hudby u dospívajících mladých lidí ve Venušině době jejich života, je vlastně jakousi dekadentní odrůdou kultu minesengrů, pozn. aut.

S pádem do hříchu však tak říkajíc „padly“ také ledviny. Lidská konstituce, nyní začleněná do fyzického těla, byla nově vytvořena tak, že ve svém propojení s urogenitálním systémem jsou ledviny spojené s pohlavními orgány. Impulz Venuše byl odkloněn tak, aby podporoval úkol plození kvůli vytvoření fyzického těla pro inkarnující se duši. Vliv Venuše zprostředkovaný ledvinami, který před pádem do hříchu směřoval k hrtanu, nyní směřuje k pohlavním orgánům. A mocná touha, kterou mladý člověk zakusí ve svém třetím sedmiletí (v 14. až 21. roce), když se dostane do vlivu Venuše, je vlastně touhou po čisté lásce, která kdysi existovala mezi blížeckými dušemi, ale nyní je obvykle spojená se sexuální láskou.

Vztah Venuše a Jupitera

Z geocentrického horoskopu přihlížejícího především ke vztahům Venuše k ostatním planetám se můžeme poučit o tom, co se v periodě Venuše podle tradiční astrologie vyjadřuje v třetím sedmiletí. Rudolf Steiner se narodil, když Venuše a Jupiter stály téměř přesně v opozici. Tento aspekt byl velmi příznivý pro jeho duchovní vývoj, neboť impulz Venuše (jako planety lásky) byl vyzdvížen ke spojení s planetou Jupiterem (planetou moudrosti). Jupiter stál téměř v zenitu, takže tato planeta moudrosti v době jeho narození svítila vysoko na nočním nebi. Výrazné postavení Jupitera tak prezentovalo vedoucí roli, kterou v jeho životě hrálo hledání spirituální moudrosti (a později nalezení v jeho působení spirituálního vůdce). Opozice s Venuší znamená, že síly Venuše ustoupily tomuto spirituálnímu hledání, které začalo v třetím sedmiletí, a věnovaly se mu.

Vnitřní touha Rudolfa Steinera zaměřená na duchovní moudrost se tak stala skutečnou silou osudu, jež ho na cestu zasvěcení přivedla již ve třetím sedmiletí. V této době došlo ke dvěma významným setkáním, která mu otevřela cestu k duchovním pokladům.

V patnácti letech se Rudolf Steiner seznámil s jedním učeným botanikem... Zvláštností tohoto člověka bylo, že znal nejen druhy a zařazení rostlin do tříd a život rostlin až do nejmenších podrobností, ale také jejich skryté vlastnosti. Zdálo se, jako by celý svůj život rozmlouval s nevědomými a prchavými dušemi a vůněmi rostlin. Měl dar svým zrakem vidět životní princip rostlin, jejich éterné tělo. O všem, co je v okultismu nazýváno elementárními bytostmi rostlinné říše, mluvil jako o obyčejných a samozřejmých věcech. Suchý a chladně vědecký tón jejich rozmluvy jen znásobil zvědavost a obdiv mladého muže. Později zjistil, že tento zvláštní muž byl vyslancem Mistra, kterého ještě neznal a který měl být jeho vlastním zasvětitel a zdáli ho již strážil... Se svým vůdcem, Mistrem, se mladý neofyt setkal ve svých devatenácti letech, ale bylo to setkání, které již dlouho předtím tušil... Mistr Rudolfa Steinera byl jedním z těch mocných lidí, kteří jsou neznámi světu, navenek pracují v běžném občanském zaměstnání, ale jejich vlastní poslání je známé jen stejně postaveným v bratrství „Mistrů odříkání“. Nepůsobí viditelnou činností vztahující se na lidské události a podmínkou jejich působení je anonymita jako posilující okolnost. Jimi jsou podníceni, připraveni a řízení zdánlivě samostatně pracující hybatelé světových dějin. Pro Mistra nebylo těžké uskutečnit první, spontánní zasvěcení svého žáka, Rudolfa Steinera, neboť mu vlastně jen ukázal, jak by se měl chopit své vlastní přirozenosti.

Ve světle moudrosti mu ukázal souvislost mezi vnějšími a tajnými vědami, náboženstvími a duchovními silami, které v současnosti soupeří o vedení lidstva, stejně jako prastarou okultní tradici, jež drží v rukou vlákna historie, rozděluje a rozpojuje je a v průběhu století zase spojuje. Nechal ho rychle projít různými etapami vnitřní disciplíny, aby ho mohl pozvednout na stupeň vědomého a moudrostí neseného jasnozření. Za několik málo měsíců byl žák ústním vyučováním seznámen s nesrovnatelnou hloubkou a krásou ezoterické syntézy.

To je zřetelnou ukázkou skutečnosti, že astrologický aspekt, v tomto případě opozice Venuše a Jupitera v geocentrickém horoskopu, může být na rovině života aktivní silou ve vytváření osudu. Hledání spirituální moudrosti, které začalo v době Venuše (14-21), takříkajíc pod znamením Venuše,

vedlo ke shora popsanému setkání s oběma staršími muži, nositeli spirituální moudrosti (jupiterského principu). K vyjádření opozice Venuše a Jupitera v osudu Rudolfa Steinera došlo tak, že jako reprezentant Venuše byl veden k setkání s reprezentantem Jupitera jako nositelem spirituální moudrosti. Setkání mladého Rudolfa Steinera (reprezentanta Venuše) se svým Mistrem (reprezentantem Jupitera) je velmi výstižně popsáno zvláště v následujícím textu:

Mistr Rudolfa Steinera byl svému žákovi velmi nepodobný. Neměl nic z jeho hluboké, téměř žensky jemné citovosti, která sice nevylučuje energii, ale z každého dotyku vytváří citový zážitek, v němž je utrpení jiného ihned přeměněno v osobní bolest. Byl to mužský duch s povahou vládce, který nešetřil sebe ani jiné. Jeho vůle byla srovnatelná s dělovou koulí, jež po opuštění hlavně ihned strhává na cíl a cestou vše roztrhá. Na znepokojivé otázky svého žáka odpovídal asi takto:

„Když chceš přemoci svého nepřítele, musíš mu nejdříve rozumět. Draka můžeš přemoci jen tím, že se navlečeš do jeho kůže. Býka musíme chytit za rohy. Své zbraně a své spolubojovníky nalezněš v největším neštěstí. Ukázal jsem ti, kdo jsi; nyní jdi a zůstaň sám sebou!“

Rudolf Steiner uposlechl výzvy svého Mistra a vklouzl do „kůže draka“. Ponořil se do studia věd a učil se poznávat, jakou vědeckou metodu by mohl uplatňovat na cestě spirituálního poznání. Vytvořil *duchovní vědu*, vědu o poznávání duchovních světů, a tím doplnil přírodní vědy, které se zabývaly pouze poznáváním hmotného světa. Tak se Rudolf Steiner stal zprostředkovatelem spirituální moudrosti, reprezentantem Jupitera.